QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

IMHALLEF

Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel., Mag. Jur. (Eur. Law)

Illum 20 ta' Jannar 2016

Rikors Guramentat numru : 50/14 AL

AB

Vs.

Avukat Dr. Anthony Cutajar u l-PL Quentin Tanti b'digriet tat-30 ta' April 2014 gew nominati bhala kuraturi deputati ghall-assenti CD

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ippresentat mill-attur, li *in forza* tieghu, wara li ppremetta :

Illi l-partijiet izzewgu fit-tlieta u ghoxrin (23) ta' Novembru elfejn u tnax (2012) fir-Registru Pubbliku, il-Belt, Valletta, minn liema zwieg ma twieldux tfal (Ara Dok. 'A' anness);

Illi l-intimata, illi hija Ungeriza, abbandunat lil zewgha u telqet minn Malta ghaxart ijjiem (10) wara li gie ccelebrat iz-zwieg u qatt ma rritornat lura;

Illi mill-istess data, il-partijiet ilhom separti *de facto* u l-attur m'huwiex edott minn informazzjoni fuq fejn qieghda tirrisjedi l-konvenuta;

Illi l-kunsens tal-partijiet jew minn minnhom, ghal dan iz-zwieg kien vizzjajt b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga,jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi l-kunsens tal-partijiet jew min minnhom, ghal dan iz-zwieg inkiser bl-eskluzzjoni posittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg;

Illi ghalhekk l-imsemmi zwieg huwa null skont it-termini tal-artikolu 19(1)(d) u /jew 19(1)(f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta' Malta;

Illi l-attur jaf b'dawn il-fatti personalment;

Illi ghalhekk kellha ssir dil-kawza;

Talab in vista tal-premess li l-konvenuta tghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :-

1. Tiddikjara illi z-zwieg, li gie kkuntrattat bejn il-partijiet fit-tlieta u ghoxrin (23) ta' Novembru elfejn u tnax (2012), huwa null u minghajr effett a tenur tal-artikolu 19(1)(d) u/jew (f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta, li minn issa hija ngunta in subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-attur;

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenuti kuraturi deputati, li *in forza* taghha huma eccepew :

1. Illi f'dan l-istadju l-esponenti mhux edotti mill-fatti u ghalhekk jirriservaw li jipprezentaw risposta ulterjuri fi stadju iehor tal-proceduri, meta u jekk jirnexxilhom jikkomunikaw mal-assenti minnhom rappresentata. F'dan ir-rigward minn issa jitolbu lir-rikorrenti sabiex jipprovdilhom kull indirizz inkluz dak elettroniku u/jew numru tat-telephone tal-assenti sabiex jkunu jistghu jikkomunikaw maghha.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenuti;

Rat in-nota tal-attur li biha ddikjara illi m'hemmx kawzi pendent quddiem it-Tribunal Ekklezjastiku.

Semghet lix-xhieda illi tressqu, il-provi li gew prodotti u l-atti ta' dan il-procediment ;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza ghallum ;

Ikkunsidrat :

Illi l-Qorti ghandha quddiemha talba biex iz-zwieg bejn il-partijiet datat 23 ta' Novembru 2012 jigi dikjarat null u bla effett fil-ligi. Skond ir-rikors guramentat intavolat fis-17 ta' Marzu l-attur qieghed jibbaza t-talba tieghu *ai termini* ta' l-Artikolu 19(1)(d) u l-Artikolu 19(1)(f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-konvenuta hija ta' nazzjonalita' Ungeriza u tinsab assenti minn Malta u ghalhekk kellhom jigu appuntati kuraturi deputati biex jirrapprezentaw lill-imsemmija assenti u permezz ta' risposta intavolata fit-28 ta' Mejju 2015, huma iddikaraw li ma humiex edotti mill-fatti u ghalhekk irrizervaw id-dritt li jipprezentaw risposta motivata f'kaz u jekk jigu edotti mill-fatti.

<u>Verzjoni attur</u>

L-attur xehed permezz ta' affidavit[1] li fih isemmi l-hajja tieghu qabel u wara z-zwieg mal-mara tieghu l-konvenuta Timea Dencs. Hu jghid li ltaqa mal-konvenuta f'April 2012 meta huma t-tnejn kienu jahdmu f'hanut tal-ikel u bdew relazzjoni u kienu kuntenti hafna flimkien. Kif kienu f'relazzjoni kienu johorgu bhalma kienu jaghmlu l-koppji normali, hu jghid li qattghu hafna hin flimkien ghax kienu jahdmu fl-istess hinijiet. L-attur stqarr li peress li hu Musulman, biex ikollu relazzjoni propja mal-konvenuta kellu jizzewweg u ghal din ir-raguni l-partijiet izzewgu ftit wara li bdew johorgu flimkien, li hija n-norma fil-kultura tieghu. Il-konvenuta mhix religjuza izda kienet kuntenta li zzewget. Huma zzewgu fit-23 ta' Novembru 2012 fir-Registru Pubbliku. Wara z-zwieg il-konvenuta marret tghix ma' l-attur id-dar tieghu f'San Pawl il-Bahar izda qatt ma rnexxielhom imorru *honeymoon*. Gimgha biss wara z-zwieg, il-konvenuta stqarret mal-attur li xtaqet tmur tara lil ommha u missierha fl-Ungerija, hi talbitu xi flus biex tmur, u fil-fatt hi telqet lejn l-Ungerija u infurmatu li kellha ddum biss hmistax. Hi bdiet iccempel lill-attur wara ftit jiem u infurmatu li l-genituri taghha ma kienux kuntenti li zzewget wara zmien qasir u ma' Musulman u li ghalhekk kienet se ddum izjed f'pajjizha minn kemm pjanat originarjament. Tul medda ta' erba' xhur huma kienu jikkomunikaw fuq *Skype,* izda fl-ahhar il-konvenuta infurmatu li ma kienitx ser tibqa' sejra hekk u qaltlu li mhux se tigi lura u riedet id-divorzju. L-attur jghid li hassu mwegga u minkejja li prova jibdel fehmet il-konvenuta, hija ma riditx tibdel fehemtha. F'April 2013 il-konvenuta ma kkomunikatx izjed ma' l-attur.

<u>Verzjoni Konvenuta</u>

Illi l-konvenuta ma xehditx f'dawn il-proceduri peress li tinsab assenti minn Malta.

---

[1] Ezebit a fol 27 tal-process

Provi migbura

Illi xehed permezz ta' affidavit Muhammed Zubbair[2] li qal li ilu jaf lill-attur ghal dawn l-ahhar sitt snin u kien jaf ukoll lill-konvenuta qabel ma l-partijiet zzewgu. Huwa jghid li r-relazzjoni ta' bejniethom kienet wahda normali. Fil-gurnata taz-zwieg hu kien prezenti u qal li l-konvenuta kienet tidher kuntenta. Ftit jiem wara z-zwieg l-attur cempel lix-xhud u qallu li martu kienet sejra btala fl-Ungerija biex tara lill-genituri taghha, u hu jzid jghid li deher evidenti li l-konvenuta ma kenitx ser tirritorna ftit gimghat wara li telqet minn Malta, u dan peress li jaf li l-attur beda jipprova jikkuntattja lill-konvenuta izda hi bdjet tinjorah.

Il-mertu tal-kaz odjern

Il-partijiet izzewgu nhar it-23 ta' Novembru 2012 u dan kif jirrizutla minn kopja tac-certifikat taz-zwieg ezebit a fol 4 tal-process.

Il-Qorti ser tghaddi biex tezamina t-talbiet ta' l-attur abbazi ta' l-Artikoli 19 (1)(d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta u abbazi ta' l-Artikoli 19(1)(f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi l-artikolu 19(1)(d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta jghid li z-zwieg jista' jigi dikjarat null kemm il-darba, "*il-kunsens ta' xi waħda mill-partijiet ikun vizjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;*"

Illi dwar l-Artikolu 19(d), u cioe' li l-kunsens tal-intimata kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja

[2] Affidavit ezebit a fol 35 tal-process

mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, kif ukoll minhabba li l-intimata minhabba anomalija psikologika serja kien inkapaci illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali tal-hajja mizzewga, l-attur irnexxielu jipprova dan sal-grad rikjest mill-Ligi. Il-konvenuta ma tatx cans li l-hajja mizzewga tifjorixxi u lanqas ghexet fiha. Jirrizulta li l-konvenuta telqet lill-attur u marret f'pajjizha wara biss ftit jiem taz-zwieg, u wara qalet lill-attur li ma kenitx ser tirritorna. Dan jaghti lok biex iz-zwieg bejn il-partijiet jigi dikjarat null, dan peress li huwa wisq probabbli li meta l-konvenuta tat il-kunsens taghha, hija diga' kellha f'mohha l-intenzjoni li ma tibqax fiz-zwieg izda li titlaq. Dan ghalhekk jammonta ghal difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga.

F'dan l-istadju ssir referenza ghall-kawza fl-ismijiet *Atkins Charles Vs Atkins Matilde*[3] fejn inghatat spjegazzjoni dettaljata ta' xi jfisser dan l-Artikolu u xi jrid jigi pruvat quddiem din l-Onorabbli Qorti sabiex it-talba attrici tigi akkolta. Fi kliem l-istess Onorabbli Qorti:

"*Il-kuncett tad-discretio judicii ma jirrikjediex maturita` shiha u perfetta fuq dak kollu li jirrikjedi z-zwieg, izda konoxxenza shiha ta' dak kollu li jkunu dehlin ghalih il-partijiet u cjoe` ghall-obbligi u d-drittijiet konjugali kemm fil-prezent kif ukoll fil-futur. Inoltre l-partijiet irid ikollhom dik il-maturita' affettiva u cjoe` dak kollu li ghandu x'jaqsam ma' l-emozjonijiet u s-sentimenti taghhom fil-konfront ta' xulxin. Jekk xi wahda minn dawn l-elementi hija b'xi mod nieqsa, allura hemm difett tad-diskrezzjoni tal-gudizzju kif rikjest mill-ligi…Il-partijiet irid ikollhom dik il-maturita' li taghmilhom kapaci jirriflettu fuq l-obbligi, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet li ggib maghha il-hajja mizzewga u jkunu ghalhekk kapaci jerfghu u jwettqu l-istess matul il-hajja matrimonjali taghhom*".

[3] Deciza nhar it-2 ta' Ottubru 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili

Illi ssir referenza wkoll ghall-kawza fl-ismijiet *Borg Cachia Melanie Vs Borg Joseph*[4] *"Il-persuna li tat il-kunsens trid tkun qed issofri minn immaturita' affettiva jew semplici njoranza. B'dan l-artikolu, il-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' mmaturita' fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku, izda dan in-nuqqas tad-discretio judicii huwa kuncett guridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg…Il-gurisprudenza nostrana ssegwi din l-interpretazzjoni - ghalhekk id-difett irid ikun wiehed serju fil-fakolta' kritiko-estimativa tal-parti, difett li wiehed jevalwa u jifhem u jassumi dawk li huma d-drittijiet u dmirijiet essenzjali taz-zwieg, jew li jevalwa u jifhem x'inhu z-zwieg u l-hajja mizzewga".*

In vista tal-gurisprudenza citata aktar 'il fuq u in vista tac-cirkustanzi li wasslu ghal dan iz-zwieg, il-qorti thoss li fil-mument tal-kunsens, il-partijiet hadu din id-decizjoni b'rata mghaggla, dan peress li l-attur ried jizzewweg malajr ghaliex ir-religjon tieghu ma jippermettilux li jkun f'relazzjoni barra miz-zwieg. Il-Qorti temmen li l-attur, ghalkemm ha din id-decizjoni b'mod mghaggel, fehem x'inhuma d-drittijiet u d-dmirijiet tal-hajja mizzewga, tant li meta l-konvenuta telqet fuq "btala" barra minn Malta u infurmatu li mhux ser tirritorna, ghamel minn kollox biex ibidlilha fehmtha, biex isalva z-zwieg tieghu u jghix hajja mizzewga, izda l-konvenuta ma kellhiex l-istess intenzjoni, anzi telqet lir-ragel taghha biex marret fejn ommha u missierha u baqghet hemmhekk, wara biss ftit jiem minn meta gie iccelebrat iz-zwieg. Il-konvenuta ma tantx riedet tghix il-hajja mizzewga anzi, l-Qorti thoss li l-konvenuta kienet immatura meta hadet id-decizjoni li tizzewweg u ma fehmitx ezatt ghalxiex kienet diehla. Illi jidher bic-car li l-kunsens tal-

[4] Deciza nhar id-29 ta' Mejju 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili

konvenuta kien wiehed nieqes mid-diskrezzjoni mehtiega biex wiehed jifhem x'inhuma d-drittiet u d-dmirijiet taz-zwieg.

Illi l-Artikolu 19(1)(f) jghid li zwieg jista' jigi dikjarat null, *"jekk il-kunsens ta' xi waħda mill-partijiet ikun inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;"*

U ghalhekk issa l-Qorti ser tidhol biex tezamina jekk iz-zwieg in dizamina huwiex null ai termini ta' l-Artikolu 19(1)(f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta. Biex tigi milqugha talba ghal dikjarazzzjoni ta' nullita' taz-zwieg f'dan il-kuntest irid necessarjament jigi ippruvat li xi wiehed mill-partijiet ghamel simulazzjoni parzjali tal-kunsens tieghu jew taghha. Hawnhekk il-Qorti ser taghmel referenza ghal gurisprudenza varja. Fl-ewwel lok fil-kaz *Atkins Charles vs Atkins Matilde deciza nhar it-2 t'Ottubru 2003 mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili,* l-Qorti qalet hekk,

"Rigward x'inhuma l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, dawn huma dawk l-elementi li dejjem gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet tal-hajja mizzewga u cjoe` dik ta' unjoni permanenti, esklussiva w irrevokabbli, diretta ghal komunjoni ta' hajja u l-prokreazzjoni u t-trobbija ta' l-ulied. Tant illi ghalhekk jekk xi wahda mill-partijiet ma jkollhiex il-kapacita' kollha biex tassumi dawn id-dmirijiet, iz-zwieg li jigi hekk kreat ma jistax ikun wiehed validu".

Fl-istess kaz, il-Qorti zzid hekk,

"Tezisti simulazzjoni parzjali meta persuna teskludi biss wahda jew aktar mill-elementi essenzjali rikjesti biex jigi stabbilit iz-zwieg bhal per ezempju, l-eskluzjoni tal-prokreazzjoni u trobbija ta' l-ulied, jew l-eskluzjoni ta' l-obbligu tal-fedelta' lejn il-parti l-ohra."

Hawnhekk il-Qorti qeghda wkoll taghmel referenza ghall-kawza *AB vs CB deciza fil-31 ta' Ottubru 2007 (Rik Nru:13/2006)* fejn fuq bazi ta' fatti simili ghall-kaz in dizamina din il-Qorti kif preseduta kienet sabet li z-zwieg bejn il-partijiet kien null ai termini ta' l-Artikoli 19(1)(f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta. Hawnhekk il-Qorti qalet li ladarba l-konvenut ma kellux intenzjoni jikkonvivi allura kien qieghed jeskludi element essenzjali tal-hajja mizzewga,

"Mill-provi jirrizulta car li huwa qatt ma kellu l-intenzjoni li jikkonvivi ma' l-attrici f'unjoni permanenti, irrevokabbli u esklussiva bazata fuq il-konvivenza diretta bejn il-ben essere reciproku, il-prokreazzjoni u t-trobbija tat-tfal… Anke l-fatt per se li xahar wara z-zwieg huwa mar il-Yugoslavia wahdu, kontra r-rieda espressa ta' l-attrici, fejn dam tlett gimghat mal-familjari tieghu u tahom il-flus li kienu ghar-rigali tat-tieg; dan il-fatt huwa indikattiv tan-nuqas ta' rispett u mhabba da parti tal-konvenut lejn martu".

Illi minn ezami tal-provi, ma hemm l-ebda dubju f'mohh il-Qorti, li ghalkemm il-konvenuta ghaddiet mic-ceremonja taz-zwieg, hija internament u b'att posittiv tar-rieda taghha, eskludiet l-obbligazzjonijiet essenzjali ghall-hajja mizzewga. Jirrizulta car li hija qatt ma kellha intenzjoni li tghix ma' l-attur f'unjoni permanenti, irrevokabbli u esklussiva bazata fuq konvivenza diretta lejn il-*ben essere* reciproku.

Il-Qorti thoss li l-konvenuta eskludiet kompletament il-konvinvenza ma' l-attur u l-fatt li telqet minn Malta ftit jiem miz-zwieg ifisser li kienet qed teskludi z-zwieg inniffsu. Illi ma hemmx zwieg minghajr konvivenza u ghalhekk ma kienx hemm cans li z-zwieg jibda jsehh ladarba l-konvenuta telqet mid-dar matrimonjali wara ftit jiem. Illi ghalkemm l-attur ipprova jikkonvinci lill-konvenuta tirritorna, din xorta ma ridietx taf, iktar

u iktar meta huwa kien jipprova jikkomunika maghha u hija kienet tinjorah ghal kollox.

Ghalhekk il-Qorti hi tal-fehma li dan iz-zwieg huwa null ai termini ta' l-Artikoli 19(1)(d) u 19(1)(f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta minhabba li l-kunsens tal-konvenuta kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirjiet essenzjali taghha u kif ukoll il-konvenuta eskludiet wahda jew aktar mill-elementi essenzjali ghall-hajja mizzewga u ghalhekk it-talba ta' l-attur jisthoqqilha li tigi milqugha.

<u>Decide</u>

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi tilqa' t-talbiet ta' l-attur u tiddikjara illi z-zwieg ikkuntrattat bejn il-partijiet fit-23 ta' Novembru 2012 u registrat fir-Registru Pubbliku bin-numru t'iskrizzjoni 2368/2012 bhala null u bla effett fil-ligi *ai termini* ta' l-Artikoli 19(1)(d) u 19(1)(f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta u sussegwentement tawtorizza lill-attur jirregistra fir-Registru Pubbliku din is-sentenza wara li ssir *res judicata*.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta, b'dan li l-ispejjez tal-kuraturi deputati ghandhom provvizorjament jithallsu mill-attur.

Dr. Abigail Lofaro
Imhallef

Rita Vella-Baldacchino
Deputat Registratur